

Miếng ăn gì a làng

Tác Giả: K2 Ngô Việt Trng

Thứ Tư, 25 Tháng 7 Năm 2012 10:29

Những chuyện cũ rút ra bài học về cách xử thế đời a trên sự công bình và danh dự.

MIẾNG ĂN GÌ A LÀNG

Cổ tục nói “Quê cũ dân vì bần, dân dĩ thực vì thiên”, có nghĩa là quê cũ dân làm ruộng, dân quê ăn làm trái. Họ dân no thì quê cũ mnh, dân đói thì quê cũ suy. Khi đã đói, đã cùng quê cũ dân làm gì để quê cũ no là họ làm! Bữa thực, không ai lo gì chuyện con quê cũ giết nhau vì tranh giành miếng ăn. Những cá nhân nhồi nhoi vì đói rách mà sinh chuyện giết nhau đã đành, những công nhân quốc to lớn, văn minh siêu việt như Trung Hoa, Nga cũng vẫn lu loa ăn ngang nói quê cũ để giành giật từng miếng ăn với các quê cũ chung quanh! Đó là một thực tế dù ta có nhảm nhảm cũng phải thấy!

Ca dao Việt Nam cũng có câu:

“Miếng ăn là miếng trả tiền,

Hòn thua một miếng lợn gan lên đũa”.

Rõ ràng đây là một kinh nghiệm đã đúc kết qua bao nhiêu đời! Vậy, khi lo phải dùng chi trả miếng ăn dù lợn dù nhó, bát cơm trắng hóp nào, nếu không để cân nhắc cẩn thận nó đâu có trở thành nguyên nhân gây ra những chuyện đời trả!

Ở đây quê cũ Việt không có ý nói đến vấn đề quá rỗng rỗng và phức tạp mà chỉ để cảnh báo một khía cạnh nhảm nhảm của nó: Miếng ăn gì a làng.

Miếng ăn gì a làng là gì? Là miếng ăn lợn trả của chung (xã hội) để cung cấp cho mọi người đời a theo một quy tắc có sẵn. Đây là miếng ăn mang tính danh dự, chính đáng, công bằng, ai ở trong xã hội Việt đâu để quy định hàng. Miếng ăn này có thể là không bao lâu nhưng nó có giá trị tinh thần rất lớn như câu quen quen đã nói: “Một miếng trả làng hơn một sàng xó bếp!”. Vì thế, những người bần một “miếng ăn” này thực mang một cảm giác bần bần đãi, bần xã hội cho là bát xứng nên họ cảm thấy uất ức rồi cuối cùng đã có những hành động thiêu sáng suốt gây hậu quả thật khó lường. Sau đây là những truyện hóp tiêu bi:

Chuyện Hoàng Cờ Đà không để ăn xoài:

Đời thi vua Trần Thái Tôn (1218-1277), có một viên quan tiểu hiu (quan hầu của vua để vua sai vặt) tên Hoàng Cờ Đà siêng năng lạnh lẽo rồi được lòng vua. Một hôm thái tử Trần Hoảng đi chơi ở quê cũ thành, có người dâng một thùng xoài mang về. Thấy xoài ngon vua bèn ban cho các quan đang có một miếng trả trái. Không may Hoàng Cờ Đà là người duy nhất thiêu ph. Vì c này đã làm cho Hoàng Cờ Đà bần mãn, ôm mãi miếng trả trong lòng.

Cuối năm Đinh T (1257), khi quân Mông Cổ tiến đánh Đ Việt. Vua Thái Tôn cùng Thái sư Trần Thủ Đ kéo quân ra chiến đấu. Thấy thế giết quá mnh, Linh T quốc mnh, về của Thái sư Trần Thủ Đ đời thái tử Trần Hoảng cùng toàn bộ hoàng tộc và một số quan văn võ mnh

Miêng ăn giã làng

Tác Giả: K2 Ngô Việt Tráng
Thứ Tư:, 25 Tháng 7 Năm 2012 10:29

xuáng mán Hoàng Giang đá phòng sá nguy bián. Tuyán đáu quân ta cháng cá quân Mông Cá không nái, vua Trán phái tám cho bángổ Thăng Long. Hoàng Cá Đà đáng cánh vua cám tháy thá nguy, lén láy mát chiác thuyán nhá cháy trán trác. Đán Hoàng Giang, Hoàng Cá Đà gáp thái tá Trán Hoáng đáng đi thuyán nángác lên, y giá lá tránh vào bá bên kia. Các quan đi vái thái tá Trán Hoáng cá gái hái:

-Quân Mông Cá đáng ở đáu?

Hoàng Cá Đà hám hác đáp:

-Không biát! Cá đi hái máy đáa ăn xoài chá mác má gì hái ta?

Sau đá không lâu vua Trán lái đánh bái quân Nguyên. Đáu năm Máu Ngá (1258), khi vua Thái Tôn háp triáu đánh đá luán công đánh tái các quan, nhiáu nángái đáng phái xánáng Hoàng Cá Đà nhá mát ká phán phúc đá làm gáng, nháng vua Thái Tôn bác đá mà nói:

-Thát ra viác này khái đáu do lái cáa ta xá sá thiáu công báng mà nán! Ngày xáa cũng đá có chuyán Dáng Châm vì không đác ăn thát dê đá làm cho nác Táng bái trán trác nác Trán nhái! Hãy tha cho nó.

Sau vá này, Hoàng Cá Đà hái hán và trá thành mát viên quan tát.

Chuyán Dáng Châm thiáu phán thát dê:

Dáng Châm là nángái đánh xe cáa mát viên táng nác Táng thái Xuân Thu là Hoa Nguyên. Khi nác Trán đánh nác Táng, vua Táng cá Hoa Nguyên đáng quân cháng giác. Trác khi xuát quân, Hoa Nguyên cho làm thát dê đá đái ba quân. Dáng Châm muán láy lòng chá táng Hoa Nguyên nán trong khi mái nángái đá tiác thát dê anh ta lái làm bá lo tu bá chiác xe cho chá táng đá mai ra trán. Hoa Nguyên vì bán rán quên không nhác nángái chia thát dê phán cho Dáng Châm. Dáng Châm tá cho mình có công lái không đác ăn nán vô cùng tác gián. Hôm sau Dáng Châm đánh xe cho Hoa Nguyên ra trán. Trong khi hai bên váa dàn quân đái mát nhau, Dáng Châm báng nói lán vái Hoa Nguyên:

-Hôm qua ban phát thát dê là quyán cáa ông, hôm nay đánh xe ra trán là quyán cáa tôi!

Nói xong Dáng Châm đánh xe cháy tuát sang hàng ngũ quân Trán. Quá bát ngá trác tình huáng áy, Hoa Nguyên không káp phán áng nán bá quân Trán bát sáng đá đáng. Quân Táng

Miêng ăn giã a làng

Tác Giả: K2 Ngô Vi&t Tr&ng
Thứ Tư: 25 Tháng 7 Năm 2012 10:29

m&t ch& t&ng nên b& đánh tan tác, thi&t h&i r&t n&ng.

Chuy&n ba d&ng t&ng và hai qu& kim đào:

C&ng th&i Xuân Thu, d& i tr&ng T& C&nh Công có ba viên d&ng t&ng là Đ&i n Khai C&ng, Công Tôn Ti&p và C& Gi& T& đ&u có công lao r&t l&n. Ba viên t&ng này ch&i v&i nhau r&t thân, dân chúng v&n x&ng t&ng h& là “Tam Ki&t”. Vì có s&c m&nh khác th&ng, l&i có công l&n, c& ba r&t coi th&ng các quan, ăn nói r&t vô l&. T& C&nh Công cũng bi&t v&y nh&ng m&n tài h& nên v&n khoan dung. M&t viên n&nh th&n là L&ng Khâu C& đ&ng đ&c T& C&nh Công yêu chu&ng cũng liên k&t v&i Tam Ki&t đ& t&o th& l&c riêng. V& T&ng qu&c n&c T& là Án Anh th&y v&y r&t lo ng&i cho t&ng lai c&a đ&t n&c.

Lúc b&y gi& có vua n&c L& là Chiêu Công sang thăm h&u ngh& n&c T&, Án Anh m&ng l&m. Nhân b&a ti&c T& C&nh Công chiêu đ&i L& Chiêu Công, khi hai vua đã ngà ngà say, Án Anh t&u:
-Trong v&n n& kim đào đã có qu& chín, xin chúa công cho ng&i hái qu& đ& chúc th& hai vua!

T& C&nh Công nghe l&i, truy&n ng&i đi hái. Án Anh th&a:

-Kim đào là th& qu& quý, tôi xin th&a l&nh đi giám trích m&i đ&c!

Án Anh lãnh chìa khóa v&n n& đi. T& C&nh Công nói v&i L& Chiêu Công:

-Gi&ng đào này do ng&i Đ&ng H&i đem dâng t& lâu, tên là v&n th& kim đào. N&c tôi tr&ng đã h&n 30 năm nay, cành lá r&t t&t, nh&ng ch& khai hoa mà không k&t qu&. Năm nay kim đào b&ng nhiên đ&u qu&, tôi l&y làm quý l&m nên cho khóa v&n l&i, nay có hi&n h&u đ&n xin hái dâng đ& chúc th&.

L& Chiêu Công đ&ng d&y ch&p tay cảm &n. Lát sau thì Án Anh đ&n ng&i b&ng mâm đào vào, trên mâm có 6 qu&, qu& nào qu& n&y chín m&ng trông r&t ngon lành.

T& C&nh Công h&i:

-Ch& có b&y nhiều đó thôi &?

Án Anh th&a:

-Còn m&t s& n&a nh&ng ch&a chín.

T& C&nh Công ti&p m&i L& Chiêu Công và khi&n Án Anh dâng đào. Hai vua v&a ăn v&a u&ng r&u. Án Anh chúc:

-Kim đào quý hóa, thiên h& ít có, hai vua cùng ng&, nghìn năm h&ng th&!

T& C&nh Công ăn xong nói v&i quan Đ&i phu n&c L& là Thúc Tôn Nh&c:

-Đào này tuy quý song quan Đ&i phu cũng đ&c ti&ng là ng&i hi&n, v&y cũng nên cùng ta ăn m&t qu& cho vui.

Thúc Tôn Nh&c qu& t&u:

-Đ&o đ&c tôi so v&i Án Anh kém xa. Ph&n th&ng đó xin nh&ng cho Án Anh!

T& C&nh Công nói:

-N&u v&y ta ban cho c& hai, m&i ng&i m&t qu& đào và m&t chung ng& t&u.

Án Anh và Thúc Tôn Nh&c bái l&nh. Xong, Án Anh t&u:

-Trong mâm còn hai qu& đào, xin chúa công ban th&ng cho k& nào có công tr&ng l&n nh&t.

T& C&nh Công đ&ng ý, truy&n l&nh r&ng:

-Trong hàng quan t&ng ai có công lao nhi&u đáng ăn qu& đào này thì đ&c phép x&ng ra mà l&nh!

Công Tôn Ti&p b&c đ&n t&u:

-Ngày x&a tôi theo chúa công đi săn Đ&ng S&n, gi&t con c&p đ& b&o giá, công &y đ&c coi là tr&ng ch&ng?

Án Anh nói:

Mi  ng  n gi   a l ng

Tác Giả: K2 Ng  Việt Tr ng
Thứ Tư: 25 Tháng 7 Năm 2012 10:29

-C ng c  u gi  y c n g i l n h n! T   ng qu n đ ng đ  c ban th   ng!
Nói xong có m qu  đ o trao cho C ng T n Ti p.

C  Gi  T  b  c đ n n i:

-Gi t c  p c  u gi  ch  a l  y g i l m l . Ngày x  a t i theo ch a c ng đ n s ng Ho ng H  gi t đ  c con gi i y u không nh ng c  u vua m  c n có u đ  c nhi  u qu n l nh. C ng y  c  g i l  tr ng ch ng?

T  C nh C ng n i:

-Đ ng. Vi c y  ta c n nh  r  l m!

 n Anh li n trao qu  đ o cuối c ng cho C  Gi  T ! V a khi y  Đ n Khai C   ng b  c ra n i:

-T i ph ng mình ch a c ng đ i đ nh n  c T , ch m t   ng b t qu n l m cho n  c T , n  c Đ m, n  c C  khiếp oai đ u đ u ph c. C i c ng y  không đ ng  n đ o sao?

 n Anh t u v i T  C nh C ng:

-C ng lao c  a Đ n Khai C   ng r t l n, nh ng đ o không c n. Xin ch a c ng t m th   ng Đ n Khai C   ng m t chung ng  t u, c n đ o ch  đ t t i s  hay.

T  C nh C ng n i v i Đ n Khai C   ng:

-C ng c  a ng i r t tr ng, ti c r ng đ o không c n n a!

Đ n Khai C   ng ch ng g m xu ng đ t, n i:

-Gi t c  p gi t gi i ch ng qua l  chuy n nh  nh t, c n chuy n x ng pha đ u t n m i đ n l  chuy n l n nh ng l i không đ  c  n đ o. Nh  th  ch ng l  nh c l m sao?

Th  r i C   ng c m g m đ m c  t  v n. C ng T n Ti p gi t mình n i:

-Chúng ta c ng Đ n Khai C   ng l  t nh b ng h u, n u đ  Đ n Khai C   ng b  nh c th i sao g i l  t m t nh!

Nói xong Ti p c ng r t g m t  đ m c  m  ch t. C  Gi  T  th y v y c ng x c đ ng h t l n:

-Ba chúng ta k t nghi a với nhau th  đ ng sinh đ ng t , nay hai ng i đ  ch t đ  r a nh c, ta c n s ng l m g i?

N i r i C  Gi  T  c ng t  đ m c  ch t l u n!

Miếng ăn giữa làng

Tác Giả: K2 Ngô Việt Trùng
Thứ Tư: 25 Tháng 7 Năm 2012 10:29

Không ai ngờ ch vì mọt qu đào mà 3 dũng tòng c a n c T đã t t !

*

Hoàng C Đà là mọt viên quan đ c vua Tr n Thái Tôn tin yêu, cho h u h bên c nh đ sai v t. Đã đ c nhà vua tin yêu, t t nhiên Hoàng C Đà cũng đ c các quan dù l n dù nh ph i dè ch ng! Th y c t c p ai mà ch ng s ! Bị t đâu ch c n s su t m t chút làm ph t lòng Hoàng C Đà s nghi p c a h l i ch ng tiêu tan? Cái “oai phong” đó đã khi n Hoàng C Đà cho mình là nh t, không ai đ c coi th t ng. Th mà nay mọt viên quan h u c a thái t dám c t ph n xoài c a y, mọt ân hu do vua ban cho toàn th các quan, th t mọt mọt quá! Qu là mọt s xúc ph m l n đ i v i C Đà, không th nào tha th đ c! Nh ng tr thù cách nào đây? V i ng i khác thì không khó, nh ng đây k thù l i là ng i c a thái t , n u đ ng ch m đ n l mai kia thái t lên ngôi thì l i v n m t! Đành n nh n ch c h i v y!

R i Quân Mông C sang xâm l c Đ i Vi t! Trong ý nghĩ c a C Đà, n c Tàu r ng l n th kia còn b Mông C đi t hu ng h n c Vi t quá nh bé! Lòng ph n b i c a y dưng dưng b c phát. Y đã đào ngũ thoát thân. Tình c gi a đ ng g p l i thái t Ho ng, C Đà không thèm gi u gi m n i b c t c, b t măn c a mình. Gi nh lúc đó thái t đi m t mình có l C Đà không ng n ng i t ng thái t m t ng n đao hay m t mũi tên!

Nh ng r i quân Mông C l i thua! S m ng c a Hoàng C Đà đ c coi nh tr ng n m đ i đá! Khi vua Thái Tôn cho m cu c lu n công x t i nh ng ng i có liên đ i trong cu c chi n v a qua, chính thái t Ho ng đã đ ngh tr t i Hoàng C Đà!

Đi u b t ng là vua Thái Tôn đã t nh n mình cũng có l i trong v này và tha t i Hoàng C Đà. Vua nói riêng v i thái t Ho ng:

-“H ng ti u nhân đó có gi t cũng ch ng ích chi mà ch t n đ c thôi!”

Có l câu nói c a vua Thái Tôn đã thành mọt bài h c mà sau này v vua con (Tr n Thánh Tôn) đem ra áp d ng:

S là sau khi vua cha tha t i cho Hoàng C Đà, thái t Ho ng đã suy nghĩ r t nhi u. Khi thái t Ho ng đã làm vua r i lên làm Thái th t ng hoàng (Tr n Thánh Tôn) thì quân Mông C l i sang xâm l c n c ta hai l n n a vào các năm 1284 và 1288. C hai l n này quân Mông C v n b th t b i nh l n tr c! Trong th i gian đánh nhau v i quân Mông C , th y th gi c quá m nh, nhi u quan l i trong tri u, k c m t s hoàng thân qu c thích quá bi quan nghĩ là nhà Tr n s b s p đ . Vì s ch t, vì mu n b o v quy n l i c a mình, nh ng ng i này đã ng m liên l c tr c v i k thù, tình nguy n làm n i ng đ l p công chu c t i. Nh ng lòng tr i còn t a n c Vi t, quân ta l i ti p t c đ u i đ c quân xâm lăng ra kh i n c. Trong s chi n l i ph m quân nhà Tr n t ch thu đ c t tay gi c oái oăm thay l i có c m t tráp th t c a b n ng i ph n b i liên l c v i quân gi c! Tri u đình đ ngh ph i tr ng tr th t n ng b n này! Dĩ nhiên b n ăn hai lòng này ngày đêm nh ng i ch o nóng, ăn ng không yên. Th ng hoàng Tr n Thánh Tôn bi t đ c tâm tr ng c a h nh th nên ra l nh đem cái tráp th t liên l c kia đ t s ch. Ngài nói: “Tr ng ph t nh ng k đã th t s ch y theo gi c cũng đ r i!” Nh s r ng l ng đó, nh ng k hai lòng ch a b phát giác yên tâm tr l i làm vi c v i tinh th n ăn năn sám h i. Th ng hoàng Tr n Thánh Tôn đã th hi n m t t m lòng nhân đ o cao c và cũng r t chính tr !

Tr ng h p Đ ng Châm ng i n c T ng, xem ra tâm tính còn đen t i, l t l ng b t tr c h n Hoàng C Đà nhi u! Trong khi m i ng i đ c phép c a ch t ng Hoa Nguyên đ ti c th t dè tr c khi ra tr n, y gi v s a so n xe c chu n b cho tr n chi n đ n n i quên ăn! M c đích c a y ch đ l y lòng ch t ng hòng đ c th ng! Th nh ng khi ý đ không thành, ch vì b quê đ , Đ ng Châm l i đ m ra thù h n viên ch t ng. Y đã b t ch p s t n vong c a t qu c y, đem m ng s ng v ch t ng đ ng c m quân b o v đ t n c n p cho quân thù đ đ c th a c n gi n!

Miếng ăn giữa làng

Tác Giả: K2 Ngô Việt Tráng

Thứ Tư: 25 Tháng 7 Năm 2012 10:29

Ba viên hä täng näc Tä Đän Khai Cäng, Công Tôn Tiäp và Cä Giä Tä cũng thuäc däng khác đäi. Ngoài tài vũ dũng, hä còn có nhäng nét đäp khác rät đäng yêu: bäc träc, hào säng, säng trän tình trän nghĩa väi bän bè. Nhäng hä cũng không khäi väng mäc cái “bänh công thän” khi đã läp đäc công träng. Thái đä kiêu căng, cách ăn nói thiäu tä tän và nhät là sä “kät thân giäa ba ngäi väi nhau” đã làm nhiäu đäng liäu bäc mình, áy ngäi. Täi khi thäy tên nänh thän Läng Khäu Cä län la o bä hä näa thì các quan càng đäm hoäng và đät nghi vän ngay. Chính vä täng quäc Án Anh vän quen lo xa, đã tìm hiäu täng cá tính cäa hä đä räi ngäm trä khä hä bäng cách đäng nên vä “ban miäng ăn danh đä (trái đäo)” đä tránh häu hoän cho näc Tä.

Nói vä vät chät, đäi väi nhäng nhän vät đäc träng đän ä trên, mät quä xoài, mät trái đäo hay mät miäng thät đä thät sä đäu có nghĩa lý gì! Näu có trong tay, có thä hä chäng thäm ăn näa! Thä nhäng khi chia cho nhäng ngäi đäng đäng ai cũng có mà thiäu phän hä thì hä läi täc giän đän lên đän näi mäu häi cä chä täng mình, cä tä quäc cäa mình hoäc häy hoäi luôn chính mäng säng cäa mình!

Täi sao ngäi ta läi quan träng hóa nhäng miäng ăn nhä nhäi äy đän väy? Vì đó chính là miäng ăn vinh đä, miäng ăn giäa làng! Nhäng ngäi đäng đäng phäi đäc häng thängang nhau! Nhäng miäng ăn äy näu không đäc phân chia công bäng thì viäc hung đä đän mäc đä nào cũng có thä xäy ra!

ää Ngô Việt Träng

ä